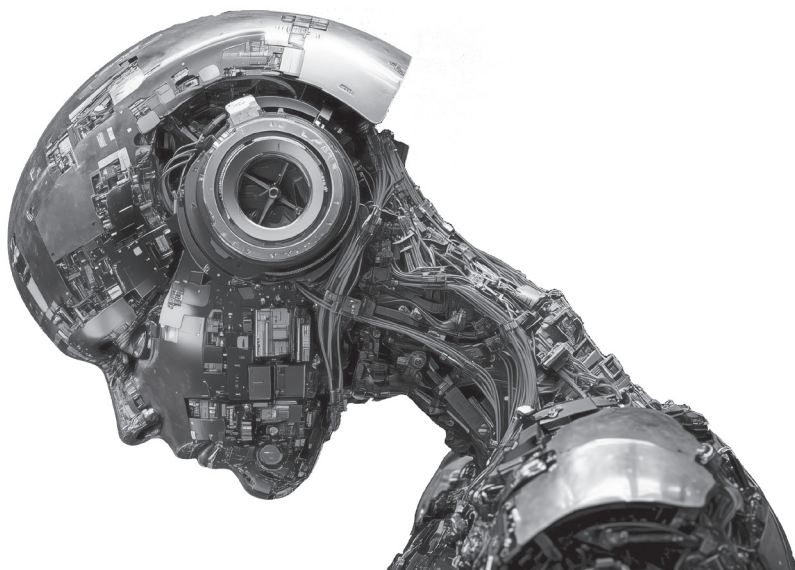

ISAAC
ASIMOV
JÁ, ROBOT

přeložil Robert Tschorn

Stanislav Juhaňák – TRITON

*Johnu W. Campbellovi, Jr.,
který šel robotům za kmotra*

TŘI ZÁKONY ROBOTIKY

- 1.** Robot nesmí ublížit člověku nebo svou nečinností dopustit, aby člověku bylo ublíženo.
- 2.** Robot musí uposlechnout příkazů člověka, pokud tyto nejsou v rozporu s prvním zákonem.
- 3.** Robot musí dbát o své zachování, pokud to není v rozporu s prvním nebo druhým zákonem.

PŘÍRUČKA ROBOTIKY

56. vydání, 2058

Úvod

Prohlížel jsem své poznámky a vůbec se mi nelíbily. Tři dny jsem strávil v U. S. Robots, ale stejně dobře jsem je mohl prosedět doma nad Encyklopedií Telluricou.

Susan Calvinová se podle mých poznámek narodila roku 1982, takže jí je sedmdesát pět. To ví každý. Je příznačné, že pětasedmdesát let je i firmě U. S. Robots and Mechanical Men, Inc., protože Lawrence Robertson právě v roce narození dr. Calvinové zaregistroval společnost s ručením omezením, z níž nakonec vyrostl ten nejpodivuhodnější průmyslový gigant v historii lidstva. I to ví každý.

Ve svých dvaceti letech Susan Calvinová navštívila právě ten psychomatematický seminář, na němž doktor Alfred Lanning z U. S. Robots předvedl prvního pohyblivého robota vybaveného hlasem. Robot to byl hrmotný, neohrabaný a nepůvabný, smrděl motorovým olejem a měl pracovat v plánovaných dolech na Merkuru. Ale mluvit uměl, a rozumně.

Na onom semináři Susan nic neřekla, nepřispěla do bouřlivé diskuse, která následovala. Byla netýkává, nepohledná a bledá, před světem, který jí nebyl milý, se chránila neměnnou maskou a hypertrofovaným intelektem. Stačilo jí ale sledovat a poslouchat, aby pocítila záchvěv chladného zaujetí.

V roce 2003 dodělala bakaláře na Columbii a navázala studiem kybernetiky.

Robertson se svými pozitronickými mozkovými drahami postavil na hlavu všechno poznání, k němuž v oboru „počítacích strojů“ dospěla polovina dvacátého století. Míle relátek a fotobuněk nahradila houbovitá koule z platinoiridia velká asi jako lidský mozek.

Susan se naučila počítat parametry nezbytné k vyladění možných proměnných v „pozitronickém mozku“ i konstruovat na papíře

„mozky“ tak, aby bylo lze jejich reakce na dané stimuly přesně předpovědět.

Roku 2008 obhájila doktorát, nastoupila k U. S. Robots jako „robotpsycholožka“ a stala se první význačnou osobností nové vědy. Lawrence Robertson byl ještě prezidentem korporace, ředitelem výzkumu se stal Alfred Lanning.

Padesát let sledovala nečekané zákruty pokroku i jeho veliký skok vpřed.

Teď odcházela na odpočinek, přinejmenším nakolik toho byla schopná. Aspoň dopustila, aby na dveře její kanceláře dali jméno někoho jiného.

To je v kostce, co jsem o ní věděl. Měl jsem dlouhý soupis jejích publikovaných prací, patentů na její jméno, chronologický sled jejího kariérního postupu, krátce řečeno její podrobný profesní životopis.

Jenže o tohle mi nešlo.

Do svých profilových článků pro Interplanetary Press jsem potřeboval něco víc. Mnohem víc.

To jsem jí také řekl.

„Paní doktorko,“ spustil jsem nadneseně, „v očích veřejnosti jste vy a U. S. Robots jedno a to samé. Váš odchod ukončí jednu éru a...“

„Tak vy chcete lidský rozměr?“ Neusmála se na mě. Myslím, že to ani neumí. Změřila si mě sice ostře, ale beze zlosti. Její pohled mě propíchl, vyšel týlem a já věděl, že jsem pro ni průhledný. Jako každý.

Ale stejně jsem odpověděl: „Tak jsem to myslel.“

„Lidský rozměr robotů? To je protimluv.“

„Ne, paní doktorko. Váš.“

„I o sobě jsem slyšela, že jsem robot. Určitě vám už někdo říkal, že nejsem člověk.“

Říkal, ale nemělo smysl jí to potvrzovat.

Vstala ze židle. Nebyla vysoká a působila křehce. Šel jsem za ní a společně jsme se podívali z okna.

Já, robot

Administrativní a výrobní budovy U. S. Robots tvořily hotové městečko, rozvržené se smyslem pro urbanismus. Zplacatěle jako letecká fotografie.

„Když jsem sem přišla, dostala jsem kamrlík v budově támhle, co je dnes hasičárna.“ Ukázala prstem. „Strhli ji, když jste ještě nebyl na světě. Seděli jsme v tom kanclíku čtyři. Měla jsem půl psacího stolu. Celá výroba robotů probíhala v jedné hale. Tři roboti týdně. A teď se na nás podívejte.“

„Padesát let je dlouhá doba,“ poznamenal jsem nevynalézavě.

„Ne, když se za nimi ohlédnete,“ namítla. „Ani nevíte, jak mohly ty roky utéct tak rychle.“

Vrátila se na svoji židli za stolem. Nějak se jí povedlo dát najevo smutek, aniž změnila výraz tváře.

„Kolik je vám?“ zeptala se mě.

„Dvaatřicet.“

„Tak to nemůžete pamatovat svět bez robotů. Kdysi člověk čelil vesmíru sám, bez přítele. Teď má na pomoc tvory silnější, věrnější, užitečnější a člověku naprosto oddané. Člověk už není sám. Podíval jste se na to někdy takhle?“

„To mě bohužel nikdy nenapadlo. Mohu vás citovat?“

„Beze všeho. Pro vás je robot jako robot. Kolečka a kovy, elektrický proud a pozitrony. Vědomí v železe! Lidský výtvor! Člověk je stvoří, a je-li třeba, zničí. Jenže vy jste s nimi nedělal, tak je neznáte. Jsou čistšího a lepšího rodu než my.“

Pokusil jsem se ji slovy trochu postrčit. „No a my bychom chtěli vědět, co nám k tomu můžete říct vy. Slyšet váš názor na roboty. Interplanetary Press pokrývá celou Sluneční soustavu. Potenciálně tři miliardy čtenářů, paní doktorko. Měli by vědět, co jim o robotech můžete říct.“

Postrkovat nepotřebovala. Neposlouchala mě, ale stejně se vydala správným směrem.

„To mohli vědět od začátku. Tenkrát jsme prodávali roboty pro pozemské použití, to jsem tu ještě ani nepracovala. Tehdy samozřejmě

neuměli mluvit. Později začali víc připomínat lidi, a zvedl se odpor. Odbory pochopitelně nevítaly konkurenci robotů na trhu práce a náboženské kruhy přišly se svými pověrami. Pokud to k něčemu bylo, tak k smíchu. Ale vliv měli.“

Zapisoval jsem každé slovo do kapesního záznamníku tak, aby pohyby ruky nebyly moc nápadné. S trochou cviku se naučíte psát bezchybně a ani to udělátko nevytáhnout z kapsy.

„Vezměte si třeba Robbieho. Toho jsem nepoznala. Rozebrali ho rok předtím, než jsem přišla do firmy – zoufale zastaralý. Ale viděla jsem tu holčičku v muzeu...“

Nedopověděla, ale já si počkal. Oči jí zvlhly, vracela se ve vzpomínkách hodně daleko.

„Slyšela jsem o tom až později, a kdykoli nás obviňovali z rouhání a výroby démonů, vždycky jsem si vzpomněla na něj. Robbie byl nemluvící robot. Neuměl to. Vyrobili ho a prodali v devadesátém šestém. To bylo před úzkou specializací, takže ho prodali jako chůvu.“

„Jako co?“

„Jako chůvu.“

Robbie

„... nikdo nesmí stát. Už jdu.“ Gloria odtáhla baculaté předloktí od očí a chvíli jen tak stála, krčila nos a mžourala do denního světla. Udělala několik opatrných krůčků od stromu, o který se dosud opírala, a přitom se pokoušela hlídat všechny směry najednou.

Natáhla krk, aby prověřila možnosti shluku keřů po své pravici, a ještě popošla prohlédnout si temná zákoutí houštiny z lepšího úhlu. Nebýt neutuchajícího bzučení hmyzu a občasného zacvrlikání statečného ptáka, který se neschoval před poledním sluncem, bylo by úplné ticho.

Gloria našpulila pusu. „Vsadím se, že vlezl do domu, i když jsem mu řekla miliónkrát, že to je proti pravidlům.“

Se stisknutými rtíky a zlostně nakrčeným čelem rázně vykročila k patrovému domku za příjezdovou cestou.

Když za sebou uslyšela šelest následovaný nezaměnitelným rytmickým dupotem Robbieho kovových nohou, už bylo pozdě. Prudce se otočila, její společník vítězoslavně upaloval od své schovávačky k pikole.

Gloria zaječela: „Počkej, Robbie! To nebylo fér! Slíbil jsi, že nevyběhneš, dokud tě nenajdu.“ Její nožičky se s Robbieho dlouhátanskými kroky nemohly měřit. Tři metry od pikoly Robbie najednou zpomalil na želví rychlost, Gloria dala do běhu všechno, udýchaná ho předběhla a stromu se dotkla jako první.

Se škodolibou radostí se otočila na věrného Robbieho a jeho oběť nevděčně odměnila výsměchem, že neumí běhat.

„Robbie je šnek,“ křičela vší silou svého osmiletého hlásku. „Vždycky ho předběhnu!“ pištěla do rytmu. „Vždycky ho předběhnu!“

Robbie na to pochopitelně nic neřekl – ne slovy. Místo toho dělal, že utíká, pomaličku se vzdaloval, až se Gloria rozběhla za ním, on jí na poslední chvíli uhýbal, takže musela bezmocně kroužit a rozpráženými rukama chňapat po vzduchu.

„Robbie,“ vykvikla. „Stůj!“ a mezi lapáním po dechu se nemohla nesmát.

Robbie se najednou otočil, popadl ji a zatočil se s ní dokolečka, svět se pro ni na chvíličku převrátil dolů modrou prázdnotou, do níž se hladově natahovaly zelené stromy. Vzápětí byla zpátky na trávě, opírala se Robbiemu o nohu a ještě svírala jeho kovový prst.

Za chvíli popadla dech. Marně si prohrabávala rozčuchané vlasy v nepřesné nápodobě jednoho matčina gesta a kroutila se, aby se podívala, jestli nemá roztržené šatičky.

Plácla Robbieho do trupu. „Zlobíš! Dostaneš co proto!“

Robbie se přikrčil a zakryl si obličej, proto musela dodat: „Já to tak nemyslela. Nedostaneš. Ale stejně, teď se schovávám já, protože ty máš delší nohy a slíbil jsi, že nepoběžíš, dokud tě nenajdu.“

Robbie na souhlas sklonil hlavu – malý šestistěn se zaoblenými hranami a vrcholy spojený krátkým ohebným krčkem s podobným, ale mnohem větším šestistěnem, který sloužil jako trup – a poslušně se otočil ke stromu. Svítící oči mu zatáhla tenká kovová fólie a z útrob se ozvalo hlasité pravidelné tikání.

„Nekoukej se a ne že budeš přeskakovat čísla,“ upozornila ho Gloria a utekla se schovat.

Robbie se strojovou přesností odpočítával vteřiny, na stovce zvedl víčka a rudě svítícíma očima propátral okolí. Na chvíli spočinul pohledem na kostkované látce, jež vykukovala zpoza velkého kamene. Popošel blíž a ujistil se, že se za ním opravdu schovává Gloria.

Pomalu postupoval ke schovávačce tak, aby byl vždy mezi ní a pikolou, a když už si Gloria v žádném případě nemohla

Já, robot

namlouvat, že ji nenašel, natáhl k ní jednu ruku a druhou plácl o nohu, až to zazvonilo. Gloria mrzutě vylezla.

„Ty ses díval!“ vmetla mu do tváře velikou nespravedlnost. „A schovka mě už stejně nebaví. Chci se projet.“

Robbieho ale to křivé obvinění zamrzelo, tak se opatrně posadil a těžkopádně zavrtěl hlavou.

Gloria hned přeprnula na vmlouvavý tón. „No tak, Robbie, já to tak nemyslela. Povožíš mě?“

Robbie se ale nedal tak snadno. Umíněně koukal k nebi a hlavou vrtěl ještě důrazněji.

„Prosím prosím, Robbie, svez mě.“ Vzala ho růžovýma rukama kolem krku a pevně ho objala. V náhlém rozmaru se zase odtáhla. „Když mě nesvezeš, budu brečet,“ a varovně svésila koutky.

Robbie, ten necita, hrozbě nevěnoval pozornost a potřetí zavrtěl hlavou. Glorii nezbylo než vynést eso.

„Když mě nepovožíš,“ zvolala důrazně, „já ti prostě už nikdy nebudu vyprávět pohádky. Ani...“

Před tímhle ultimátem Robbie bezpodmínečně kapituloval a začal přikyvovat tak vehementně, až mu v kovovém krku hučelo. Opatrně holčičku zvedl a posadil si ji na široká plochá ramena.

Gloria hned zapomněla na avizovaný pláč a řičela nadšením. Robbieho kovová kůže, udržovaná odporovými cívkami v těle na teplotě 21 stupňů, byla příjemná na dotyk, nádherně zvukně rytmičné úderý jejích pat o jeho hruď zněly kouzelně.

„Jsi větroň, Robbie, velikánský stříbrný větroň. Rozpřáhni ruce. Musíš, Robbie, když chceš být větroň.“

Proti takové logice nic nezmoohl. Robbie se křídly paží opřel o vzdušné proudy a stal se stříbrným kluzákem.

Gloria mu natočila hlavu a vyklonila se doprava. Prudce zatočil. Gloria svůj letoun opatřila motorem, „br-r-r“, a pak i zbraněmi, „pum pum“ a „šč-šč-ššš“. Honili je piráti, loď spustila palbu z paprskometů. Piráti padali jak zralé hrušky.

„Sundala jsem ho! A teď dva!“ pištěla Gloria.

„Hněte kostrou, chlapi,“ poručila později důležitě, „dochází nám střelivo.“ S nezdolnou kuráží namířila přes rameno a oblá kosmická loď Robbie se hnala mezi hvězdami na nejvyšší akceleraci.

Robbie přelétl celý trávník až k nesekanému pruhu na druhém konci, kde zabrzdil tak prudce, až jeho červenolící jezdkyňe vykřikla, a on ji složil do měkké trávy.

Gloria lapala po dechu, funěla a přerývaně vzrušeně šeptala: „To bylo něco!“

Robbie si počkal, až se vydýchá, a jemně ji zatáhl za pramínek vlasů.

„Něco chceš?“ zeptala se Gloria nechápavě s bezelstným výrazem v očích, ale svoji obří chuťv neošálila. Robbie zatahal silněji.

„Aha, už vím. Ty bys chtěl pohádku.“

Robbie rychle přikývl.

„A kterou?“

Robbie do vzduchu prstem nakreslil půlkruh.

Holčička dělala drahoty: „Zase? O Popelce jsem ti vyprávěla milionkrát. To tě ještě baví? Vždyť je pro mrňata.“

Druhý půlkruh.

„Co nadělám.“ Gloria se soustředila, v duchu si připomněla všechny podrobnosti příběhu (včetně vlastních ozdůbek, kterých už pár vymyslela) a spustila:

„Připraven? Takže... Bylo nebylo, žila jedna krásná dívka a té říkali Popelka. Taky měla hrozně krutou macechu a dvě moc ošklivé a moc kruté nevlastní sestry a...“

Gloria už byla u dramatického vyvrcholení pohádky – odbíjela půlnoc, všechno se horempádem proměňovalo v původní šunt, Robbie napjatě poslouchal, oči mu plály –, a vtom byli vyrušeni.

„Glorie!“

Já, robot

Pronikavý hlas ženy, která nevolá poprvé, ale poněkolkáté, a nervózní podtón prozrazoval, že v ní nad netrpělivostí převládají obavy.

„Máma mě volá,“ konstatovala bez nadšení Gloria. „Radši mě odnes domů, Robbie.“

Robbie ihned uposlechl, protože mu něco říkalo, že paní Westonové je nutné vyhovět bez sebemenšího zaváhání. Gloriiin otec býval přes den doma jen o nedělích – třeba zrovna dnes –, a tehdy se projevoval jako vlídný a soucitný člověk. Z Gloriiny matky byl ale Robbie nesvůj a hleděl se jí klidit z očí.

Paní Westonová je zbystřila, jakmile vyšli z vysoké trávy, a šla na ně čekat do domu.

„Mohla jsem si ztrhat hlasivky, Glorie,“ obořila se na dceru. „Kde jsi byla?“

„S Robbiem,“ odpověděla Gloria roztřeseným hlasem. „Vyprávěla jsem mu Popelku a zapomněla jsem na oběd.“

„Škoda, že si nevzpomněl ani Robbie.“ Jako by jí teprve tohle připomnělo, že je tu robot, otočila se na něj. „Můžeš jít, Robbie. Teď tě nepotřebuje.“ Ještě si zle přisadila: „Nevracej se, dokud tě nezavolám.“

Robbie se otočil k odchodu, ale Gloria se ozvala na jeho obranu: „Mami, nemůžeš ho poslat pryč. Nedopověděla jsem mu Popelku. Slíbila jsem mu Popelku a ještě jsem nedovyprávěla.“

„Glorie!“

„Na mou duši, mami, bude jako pěna, vůbec o něm nebudeš vědět. Může si sednout do kouta a neřekne ani slovo – jako že nebude nic dělat. Vid', Robbie?“

Robbie na vyzvání jednou pokývl těžkou hlavou.

„Okamžitě s tím přestaň, nebo Robbieho týden neuvidíš.“

Gloria sklopila oči. „Já jenom že Popelka je jeho nejmilejší a já ji nedopověděla. A on ji má tak rád.“

Robot sklíčeně odešel a Gloria polkla vzlyky.

George Weston užíval pohody. Byl to takový jeho zvyk, mít v neděli odpoledne pohodu. V žaludku dobrý vydatný oběd, proležený gauč na pohovění, poslední číslo Timesů, papuče a holé břicho – jak by tohle mohla nebýt pohoda?

Neměl tudíž radost, když k němu nakráčela manželka. I deset let po svatbě byl tak nevýslovně pošetilý, že ji miloval, a bylo bez diskuse, že ji vždy vidí rád – ovšem nedělní odpoledne hned po obědě pro něj byla posvátná a pod poctivou pohodou si představoval dvě tři hodiny úplné samoty. Z toho důvodu zapíchl zrak do posledních zpráv o Lefebrově a Yoshidově expedici na Mars (tahle měla startovat ze základny na Měsíci a snad mohla konečně dopadnout dobře) a dělal, že o manželce neví.

Paní Westonová trpělivě čekala dvě minuty, další dvě netrpělivě, až ticho prolomila.

„Georgi!“

„Hmm?“

„Georgi! Můžeš odložit ten plátek a aspoň se na mě podívat?“

Weston nechal noviny sklouznout na zem a unaveně se na ženu podíval. „Co se děje, miláčku?“

„Ty víš moc dobře, co se děje. Gloria a ten hrozný stroj.“

„Jaký hrozný stroj?“

„Nedělej, že nevíš, o čem mluvím. Ten robot, co mu Gloria říká Robbie. Nedá jí ani chvilku pokoj.“

„A proč taky? Má být u ní. A není žádný hrozný stroj. Je to hergot nejlepší robot, jaký jde koupit, a já si moc dobře pamatuju, že jsem na něj vydělával půl roku. Ale stál za to – pálí mu to líp než půže lidí u mě v kanclu.“

Zase se natáhl po novinách, ale manželka ho předběhla.

„Teď mě dobře poslouvej. Já svoje dítě stroji nesvěřím, a je mi jedno, jak mu to pálí. Nemá duši a do hlavy mu nikdo nevidí. Dítě není stavěné na to, aby ho hlídala nějaká plechovka.“

Já, robot

Weston se zamračil. „Kdy jsi na to přišla? S Glorií je dva roky a zatím ti to vrásky nedělalo.“

„Ze začátku to bylo jiné. Nikdo ho neměl. Ušetřil mi dost práce a byla to móda. Ale teď nevím. Sousedí...“

„Co je nám po nich? Hele, robotovi můžeš věřit mnohem víc než lidské chůvě. Robbieho zkonstruovali k jedinému účelu – aby dělal společnost děcku. Má na to vytvořenou ‚mentalitu‘. Vždycky bude věrný a milující a hodný. Je stroj, takový je z výroby. To o člověku říct nemůžeš.“

„Ale něco se může porouchat. Nějaký... nějaký...“ paní Westonová měla o útrobach robota jen nejasné povědomí, „nějaký čudlík se vyviklá a tu věc chytí rapl a... a...“ Bylo jasné, co chce říct, ale vyslovit to nedokázala.

„Hloupost,“ prohlásil Weston, ale zachvěl se. „To je naprostý nesmysl. Když jsme Robbieho kupovali, vedli jsme přece dlouhé hovory o prvním zákonu robotiky. Ty víš, že robot ublížit člověku prostě nemůže. To je matematicky nemožné. Kromě toho sem dvakrát ročně chodí mechanik z U. S. Robots udělat tomu šikulkovi generálku. Že se na Robbieм něco pokazí, je stejně málo pravděpodobné, jako že mně nebo tobě zčistajasna rupne v bedně – vlastně o dost méně. A jak bys ho vlastně chtěla Glorii vzít?“

Ještě jednou se marně natáhl po novinách a jeho manželka je vztekle mrštila do vedlejšího pokoje.

„Právě o to jde, Georgi! Nechce si hrát s nikým jiným. Mohla by se tu kamarádit s haldou malých kluků a holek, ale to ne. Musím ji nutit, aby k nim vůbec přišla blíž. Takhle dítě nemůže vyrůstat. Chceš snad, aby byla normální, ne? Chceš, aby se začlenila do společnosti.“

„Maluješ čerty na zeď. Ber to tak, že je Robbie pes. Znáš stovky dětí, co mají raději svého psa než otce.“

„Pes je něco jiného. Musíme se té obludy zbavit. Můžeš ji odprodat zpátky. Ptala jsem se ve firmě, a jde to.“

„Ty ses na to už ptala? Podívej, Grace, nebudeme na sebe křičet. Robot nepůjde pryč, dokud Gloria trochu nevyroste, a už o tom nechci slyšet.“ S tím a s vrčením odešel z pokoje.

Pozitří večer paní Westonová odchytila manžela ve dveřích. „Teď mě musíš poslouchat, Georgi. Ve vsi to dělá zlou krev.“

„Co?“ zeptal se Weston, vešel do koupelny a případnou odpověď přehlušil šploucháním.

Paní Westonová si počkala. „Robbie.“

Weston vyšel brunátný, v ruce ručník. „O čem to mluvíš?“

„Je to čím dál horší. Snažila jsem se před tím zavírat oči, ale končím. Sousedí si myslí, že je Robbie nebezpečný. Večer nepouštět děti k našemu domu.“

„My mu svoje dítě svěřujeme.“

„V tomhle se lidi neřídí rozumem.“

„Ať se jdou vycpat.“

„Tímhle postojem nic nevyřešíš. Já tam musím chodit na nákup. Já se s nimi každý den bavím. A pokud jde o roboty, ve městě je to teď ještě horší. V New Yorku vyhláškou zakázali robotům vycházet po setmění ven.“

„Budiž, ale nám nemůže nikdo zakázat mít robota doma. Grace, ty jsi zase zahájila tažení. Ale máš to marné. Odpověď je pořád ne! Robbieho si necháme!“

Jenže svoji ženu přece miloval, a co hůř, ona si to uvědomovala. George Weston byl ke své smůle jenom muž a jeho manželka naplno využívala všech prostředků, jichž se příslušníci neobratnějšího a zásadovějšího pohlaví rozumně naučili bát, ač jim to není nic platné.

Během příštího týdne se desetkrát rozkřikl: „Robbie tu zůsta-ne, a tím to hasne!“ Pokaždé ovšem slabším hlasem než předtím a za doprovodu útrpnějších vzdechů.

Já, robot

Jednou tedy musel přijít den, kdy Weston provinile pozval dceru na „báječný“ visivox ve vsi.

Gloria radostně zatleskala. „Může s námi Robbie?“

„Ne, miláčku,“ řekl a z vlastního hlasu mu zatrnulo, „na visivox roboty nepouštějí. Ale až se vrátíme, můžeš mu všechno vyprávět.“ Poslední slova ze sebe vysoukal jen tak tak a uhnul pohledem.

Gloria přijela domů nadšením bez sebe, protože visivox byl opravdu velická podívaná.

Počkala, až otec vmanévruje tryskovůz do zahloubené garáže. „Jen počkej, až o tom povím Robbiemu. Hrozně by se mu tam líbilo. Hlavně jak Francis Fran tiše po špičkách nacouval rovnou do leopardího muže a musel utíkat.“ Zase se zasmála. „Tati, na měsíci jsou opravdu leopardí lidi?“

„To asi ne,“ odpověděl Weston nepřítomně. „Je to taková pohádka.“ Parkování už moc protahovat nemohl. Musí to zvládnout.

Gloria se rozběhla přes trávník. „Robbie! Robbie!“

Najednou se zastavila, protože si na verandě všimla nádherné kolie, která si ji měřila vážnýma hnědýma očima a vrtěla ocasem.

„Ty jsi ale krásný pejsek!“ Gloria vystoupala po schodech, opatrně se přiblížila a pohladila ho. „Ten je pro mě, tati?“

Přidala se k nim matka. „Pro tebe, Glorie. Líbí se ti? Má nádherně hebkou srst. A miluje malé holčičky.“

„Umí si hrát?“

„No jasně. Umí spoustu triků. Má ti je ukázat?“

„Za chvíličku. Chci, aby ho viděl Robbie. Robbie!“ Zaváhala a zamračila se. „Určitě je u sebe a zlobí se na mě, že jsem ho nevzala na visivox. Musíš mu to vysvětlit, tati. Mně by třeba nevěřil, ale co řekneš ty, to platí.“

Weston stiskl rty. Podíval se na manželku, ale ta jeho pohled neopětovala.

Gloria se prudce otočila a rozběhla po schodech do sklepa, cestou volala: „Robbie. Pojd' se podívat, co mi máma s tátou dali. Dostala jsem psa, Robbie.“

Když se za chvíli vrátila, byla z ní malá vystrašená holčička. „Mami, Robbie není u sebe. Kde je?“ Odpovědi se nedočkala, George Weston si odkašlal a najednou ho nejvíc zajímal bezcílně plující mrak. Gloria měla slzy na krajíčku, hlas se jí třásl. „Mami, kde je Robbie?“

Paní Westonová si sedla a dcerku přivinula k sobě. „Nic si z toho nedělej, Glorie. Robbie nám asi odešel.“

„Odešel? Kam? Kam odešel?!“

„To nikdo neví, miláčku. Prostě se sebral a šel. Hledali jsme ho všude, úplně všude, ale najít ho nemůžeme.“

„To jako že se už nikdy nevrátí?“ V hrůze vykulila oči.

„Třeba se brzy najde. Budeme dál hledat. Zatím si můžeš hrát se svým roztomilým novým pejskem. No jen se na něj podívej! Jmenuje se Blesk a umí...“

Jenže Gloria už neudržela pláč. „Já nechci žádného pitomého psa! Já chci Robbieho! Najděte mi Robbieho.“ Slova už jí nestačila, spustila nářek.

Paní Westonová se němě obrátila na manžela o pomoc, ale ten jen mrzutě zašoupal nohama a ani neodtrhl toužebný pohled od nebes, a tak se do utěšování musela dát sama. „Co brečíš, Glorie? Robbie byl jenom stroj. Stará plechovka. Nebyl přece živý.“

„Nebyl žádná plechovka!“ zavřeštěla Gloria. „Byl člověk jako ty a já a byl můj kamarád. Ať se vrátí. Mami, prosím, ať se vrátí.“

Matka zaúpěla, přiznala porážku a zanechala Glorii jejímu smutku.

„Nech ji vybrečet,“ řekla manželovi. „Dítě není nikdy dlouho smutné. Za pár dní si na nějakého hnusného robota ani nevzpomene.“

Budoucnost ale paní Westonovou usvědčila z přehnaného optimismu. Gloria přestala plakat, to ano, ale přestala se i usmívat a pomalu se měnila v zamlklý stín. Paní Westonovou její ztrápená netečnost málem udolala, ale přiznat před manželem porážku prostě nepřicházelo v úvahu.

Jednou večer napochodovala do obývacího pokoje, sedla si, založila ruce na prsou a nasadila krajně nasupený výraz.

Její manžel natáhl krk přes okraj novin. „Co je zas, Grace?“

„To děcko, Georgi. Dneska jsem musela psa poslat zpátky. Gloria ho nemohla vystát, tak to řekla. Já z ní mám nervy v kýblu.“

Weston odložil noviny a v očích mu blýsklo nadějí. „Asi... asi bude lepší vzít Robbieho zpátky. Dá se to zařídit. Můžu zavolat...“

„Ne!“ prohlásila rozhodně. „S tím na mě nechod'. Tak snadno se nevzdáme. Moji dceru žádný robot vychovávat nebude. A já jí ho vyženu z hlavy, i kdyby to mělo trvat roky.“

Weston zklamaně zvedl noviny zpátky před oči. „Jeden rok tohohle, a zešedivím.“

„Moc jsi mi pomohl, Georgi,“ odtušila manželka mrazivě. „Gloria potřebuje změnu prostředí. Tady na Robbieho pochopitelně nezapomene. Jak asi, když jí ho tu připomíná každý strom a kámen? O takové pitomosti svět neslyšel. Dítě truchlí, že přišlo o robota!“

„Neodbočuj. Jakou změnu prostředí máš na mysli?“

„Vezmeme ji do New Yorku.“

„Do města? V srpnu? Víš vůbec, jak je v srpnu v New Yorku? K nepřežití.“

„Přežívají to milióny lidí.“

„Nemají domek na venku, jako my. Kdyby nemuseli, tak v New Yorku nezůstanou.“

„My musíme. A odjedeme hned, nebo jakmile všechno zařídíme. Ve městě Gloria bude mít dost rozptýlení a kamarádů, aby se rozveselila a dostala z hlavy ten stroj.“